

Hkristu A Sape

“... Nanhte nye a ga hta a grin nga myit yang gaw, nye a sape teng teng nanhte rai nga myit dai: teng man ai lam mung nanhte chye lu na ma rin dai ...”

Yawhan 8:31-32

YESU LAMA RAI YANG GARA HKU GALAW NA?

Rev. Dr. James Paul Humphries

Rev. Dr. Lahtaw, Zau Sam

GABAW: **HKRISTU A SAPE**

KA LAJANG AI: *Rev. Dr. Lahtaw Zau Sam*

ISBN: 978-1-927468-15-9

COPYRIGHT © 2009 Rev. Dr. Lahtaw Zau Sam

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of Project L.A.M.B.S. publications, Myanmar.

Matsing: Chyum Laika daw ni yawng hpe Dr. Ola Hanson gale da ai Jinghpaw Chyum Laika kaw na mahta da ai. Ndai “ * ” kumla madun da ai Chyum Laika daw ni hpe chyu sha KBC kaw nna bai dip shapraw ai Ga Shaka Ningnan Kabu Gara Shiga Chyum Laika kaw nna mahta da ai.

First Printing: August 24, 2009

Second Printing: March 8, 2012

Buga Hpung kata hta shadawn sharam hte dip shapraw ai.

HKRISTU A SAPE

MALAWM

GA NHPAW	6
1. SAPE SHAGU CHYUM LAIKA HPE SAWK HTI RA AI	8
2. SAPE SHAGU AKYU HPYI RA AI	10
3. SAPE SHAGU LAM MATSUN MADUN AI HPE HKAM LA RA AI	13
4. SAPE SHAGU KANAWN MAZUM AI LAM NGA RA AI	14
5. SAPE SHAGU SAKSE HKAM NA RA AHKYAK AI	16
6. SAPE SHAGU HKANG DA AI LAM HKAN SHATUP RA AI	18
7. SAPE SHAGU NLI TUM HPE GAT HKAI AI NI TAI RA AI	20
GA HPUNGDIM	22
Appendix:	
A. Yesu sharin ya ai akyu hpyi ga	23
B. Dawi a mahkawn ga langai mi	24
C. Chyum laika mying ni	25-26
D. Matsing na hte bai myit sumru ka na matu	27

HKRISTU A SAPE

Madi shadow ai lam:

Ndai *HKRISTU A SAPE* ngu ai Rev. Dr. Lahtaw Zau Sam ka ai laika buk gaw Hkristu hpe kam sham sai sape langai a sak hkrung lam hta hkan nang hkan sa shadik shatup ra ai lam ni hpe asan sha chye na hkawn hkrang lu hkra ka lajang da ai laika buk rai nga ai majaw, kam sham ai Hkristan ni yawng n yit n hprai la hti ging ai laika buk rai nga ai.

Rev. Marip Kum Awng

Myitkyina Ginwang Hkalup Hpung Ginjaw (Amu Madu)

.....

Ndai laika buk gaw, Hkristu a hpang hkan kaja sape majing tai wa lu na matu, lakung lakap jahkum ya ai hte lam madun matsun karum ya lu ai laika buk langai rai nga ai.

Rev. Dr. Lahtaw Zau Sam (sh) Dr. James Paul Humphries gaw Jinghpaw Wunpawng sha ni hpe tsawra nna, ap nawng nga ai sasana Sara langai re. Ngai hte 1998 ning kaw nna hku hkau chye hkat sai hte sasana magam bungli hta mahkrum madup law law nga ai Sara Kaba langai rai nga ai law.

Hkristu hta,

Rev. Dr. Hkalam Samson

K.B.C (Amu Madu)

HKRISTU A SAPE

---

1. Yaw Shada Lam

Ndai laika buk kaji gaw, Hkristu a sape ni makam masham hkrung lam hta sak hkrung hkawm sa ai ten, n gun la, lam madun, karum lu na hpe yaw shada let ka lajang dip shapraw dat ga ai. Hkristu hta kamsham sai sape langai, grau nna rawt jat kung hpan wa na lam hta chye na da ra ai lam ni hpe sharin achyin, lam madun, lakung lakap jahkum ya ai laika buk kaji rai nga ai. Hkristu gaw kamsham ai sape wa kaw nna, htani htana ngang grin ai asi si ai hpe mu mayu nga ai. Ndai laika buk kaji hpe hti hkaja ai a majaw, Hkristu Yesu a hpang hkan kaja tai wa na hpe anhte myit mada ga ai. Karai Kasang a mungdan a matu hkying jahkum la nna, pru sa let kaga masha law law hpe sape shatai lu ai, magam bungli galaw na masha ni hpe Hkristu gaw tam nga ai.

2. Ga Gale ai lam

Ndai laika buk kaji hta English hte Jinghpaw ga lahkawng yan hte ka da ai hpe mu lu na re. Ga gale ai lam hta English kaw nna Jinghpaw de ga si shagu hpe ading tawk byan ai hku n re ai sha, a hkyak madung yaw shada lam, lachyum ni hpe n shamat jashai kau ai sha, shakut nna byan da ga ai. Hpa majaw nga yang kalang marang English ga si hpe Jinghpaw ga hku nna, hta hta manu, lachyum rawng chye na mai na hku byan la yak ai gasi ni mung nga ai. Dai majaw ndai laika buk hpe hti ai shaloi nkau ni a matu nhkawn hkrang ai lam ni mung nga na re. Raitim, Chyum laika hte matut mahkai shingdaw let akyu hpyi nna hti hkaja ai rai yang n dai mungkan sak hkrung lam hta na teng man ai mungga hpe tam sawk la lu na re.

HKRISTU A SAPE

---

3. Chyeju dum ai lam

Marai langai hkrai galaw ai amu gaw ngut kre na nloi nga ai, dai majaw karum shingtau ai shingdep shingtau ni hte magam bungli hpe rau jawm galaw yang gaw ngut kre awng dang lu nga ai. Karai Kasang lam madun ai hte lawu de na karum shingtau la ai manaw manang ni hpe grai chyeju dum nngai.

Lahi Yaw Htung	- Translator
Mahka Hkawn Ja	- Editing & proof reading
Maji Ja San	- Typing & proof reading
Kumbau Naw Awng	- Computer & Layout Technician
Bummyang Hkaw Win	- Translator & Editor

Grau nna, *Rev. Dr. Maji La Ja, Rev. Dr. Hkalam Samson, Rev. Marip Kum Awng* ni hpe mung shanhte a ndai laika buk kaji hpe hti jep matsun madun hpaji jaw la ai a majaw alak mi grai chyeju dum nngai. Nдай laika buk gaw anhte a myit mesin hpe hkra shangun ai zawn, nang hti ai wa a myit mesin hpe mung hkra lu u ga akyu hpyi ya dat ga ai. Karai Kasang a hpung shingkang dan hkung wa lu u ga.

Hkristu a mayam wa,

Rev. Dr. Lahtaw Zau Sam

HKRISTU A SAPE

GA NHPAW

Nang gaw tinang shut hpyit tawt lai ai yubak mara ni hpe yinla let akyu hpyi nem ai hte, Yesu Hkristu chyu sha nye a Hkyela Madu rai sai ngu myit masin chyinghka hpaw jashawn la nna, ngang kang ai myit hte hkap la nit dai. Matut sak hkrung hkawm sa na lam hta tatut ra kadawn ai hkan sa mai ai lam ningnan ni mung nga nga ai. “Hkristu a hpang hkan ai ngu ai gaw kaning re ai lachyum rai ta?” ngu ai ga san na a myit hta rawng wa na re. Ga shadawn hku nna tsun ga nga yang, nta langai gaw gap ai hte bung nga ai. Npawt hkri dun hpe gaw gap ngut ai hte rau, dai hkridun a ntsa e jat nna htingnu hpe gaw gap shatsaw mat wa ra nga ai. Bai ga shadawn langai gaw, na a myit masin sun gaiwang hta e hkai tum hpe jahkrat hkai dat ai hte bung nga ai. Dai hkai tum tu kaba wa nna ja kat ai asi si wa na hpe mu lu na myit mada yang gaw, galaw ra ai lam yan nkau mi hpe galaw na ra nga ai.

Na a myit masin hta e Hkristu a hpang hkan ai wa, Sape langai tai sana ngu nna daw dan dat ai hte rau, Hkristu hte kanawn mazum matut mahkai ai lam ningnan hpe waw dat sai. Hkristu a nta masha ningnan hku nna mung shangai chyinghkai dat ai hkrum nit dai. Dai lam ni hpe nang kalang lata myit dum, myit hkawn lu na n rai nga ai.

Kanawn mazum matut mahkai na matu

Na a myit shatawng hkap la ai lam gaw Hkristu hte marai hkum dek kanawn mazum matut mahkai lu ai chyinghka hpe hpaw ya dat nga ai. Dai Madu a sharawng awng ai lam gaw, pyaw ai

HKRISTU A SAPE

---

aten, ru yak ai aten, na a lagaw lahkam shagu hta nang hte rau hkawm sa mayu nna nang galu kaba kunghpan wa na hpe ra sharawng nga ai. Shi gaw na a myit kraw kata hta e shanu nga nna nang hkawm sa ai shara shagu hta nang hte rau rai nga ai.

Dum nta masha langai zawn

Na myit shatawng let Hkristu hpe hkapla kamsham ai a majaw, nang gaw makam masham a dinghku kata na nta masha ningnan tai wa lu sai. Dinghta sak hkrung ai lam hta nang gaw garen gari hkrum ai lam n nga sai. Hkristu gaw nang hpe nawku hpung ngu ai Hkristu a hkum hkrang a daw shan langai shatai la sai. Laksan amu magam hta san da hkrum ai nta masha n nan tai lu sai. Hkristu hte rau hkawm sa ai lam hta n-gun atsam hte hpring hkawm sa lu u ga, n-gun jaw ai lam hte karum ai lam ni lu la ai shara gaw nawku hpung nan rai nga ai.

Sape langai zawn

Na a myit shatawng kam sham ai gaw nang hpe Hkristu a hpang hkan let sharin ai lam hkam la ai jawng ma langai hku tai lu shangun nga sai. Hkristu a arawn alai hte sharin achyin ai lam hpe hkan nang hkan sa na ngu myit hkut ai lam rai nga ai. Nang lu ai yawng Hkristu hpe ap ya nna, **ngai** ngu ai hpe sat kau lu na matu, Hkristu a hkan sa ra ai tara ni hte sharin jahpat ai lam ni a npu e nga let, sak hkrung lam ningnan hta hkawm sa ai lam rai nga ai.

Nang gaw Karai Kasang a kasha langai ngu nna dai daw ai lam hkam la lu nit dai. Makam masham hta e bau maka shapan

HKRISTU A SAPE

---

shalat naw hkrum ra ai ma chyangai langai zawn rai nga ai. Galu kaba kungphan wa ai Yesu Hkristu a sape langai tai wa u ga, ya ndai laika buk kaji hta hkan sa mai ai ahkyak lam yan ni hpe ka lajang da nngai.

1. SAPE SHAGU CHYUM LAIKA HPE SAWK HTI RA AI

Nang chyawm gaw shi a amu hta kaya shara hpa n rawng ai magam gun hpai wa zawn mung, Karai Kasang a teng man ai mungga hpe jaw ang ai hku hkaw tsun sharin achyin ya ai wa hku nna mung, Karai Kasang a man e myi man pa lu hkra na a atsam htum hkra shakut shaja nga u.

II Timohti 2:15*

Karai Kasang a Mungga rai nga ai Chyum laika hpe sawk hti ai lam gaw grai ahkyak ai lam re ai hpe Kasa Pawlu gaw shi a hkau dik ai manang langai hpe matsun da nga ai (II Timohti 2:15). Mungga gaw Karai Kasang a kraw hpaw laika rai nga ai. Karai Kasang a myit kata hta rawng ai lam ni anhte a myit masin hta e mung rawng wa u ga, jaw ya ai lam rai nga ai. Chyum laika gaw kade ahkyak ai lam Timohti hpe aja awa tsun da nga ai; dai gaw Karai Kasang a wenyi shung ya nna ka da ai, manang wa hpe sharin jahprang na mai kaja dik nga ai, sak hkrung ai lam hta jaw ai hku nna galai shai ai lam hpe jaw ya nga ai, dinghpring ai lam hta kungphan wa lu shangun nga ai, anhte yawng magam amu shagu hta kungkyang ai ni tai wa lu na gaw, Chyum laika a yaw shada lam madung rai nga ai (II Timohti 3:16-17).

HKRISTU A SAPE

Karai Kasang a mungga hpe myit maju jung let myit mang ai lam ahkyak ai hpe atsawm sha chye ai masha langai gaw Dawi hkawhkam rai nga ai. Karai Kasang a mungga hpe shani shana myit mang ai wa gaw, hka kau e tu nna, shi a aten hta asi si nhtawm alap mung n hkraw mat ai hpun hte bung nga ai. Shi galaw ai lam shagu awng dang nga ai, nga nna anhte hpe tsun shadum da nga ai (Shakawn kungdawn 1:2-3). Shakawn kungdawn 119 hta e, Karai Kasang a mungga gaw ngai hpe lam woi ai pyengdin hte nye hkrun lam a matu, nhtoi rai nga ai (v.105). Ngai nang hpe n shut n hpyit u ga, na a mungga gaw ngai hpe mawai la nga ai (v. 11). Kahtap nna, anhte dai mungga hpe hti hka ja ai shaloi, dai mungga gaw anhte hpe nhtoi jaw ya nna, myit n su ai ni hpe, kung hpan wa shangun nga ai (v.130).

Shi gaw asak hkrung ai mungga rai nga ai (Yawhan 1:1-3) nga nna Madu Yesu ndau shana wa sai. Sumsing lamu e nga ai Kawa Karai Kasang hte matut mahkai ya ai mahkrai rai nga ai. Bai nna, Shi gaw lam rai nga ai, tengman ai hte asak mung rai nga ai (Yawhan 14:6) nga nna, sape ni hpe Yesu sharin ya sai. Dai mungga gaw bawng dung nga ai ni hpe shalawt dat nga ai (Yawhan 8:31-32). Dai mungga gaw anhte hta rawng wa ai shaloi anhte hta e galai shai ai lam nga wa ai majaw, anhte hpe yu nga ai ni gaw anhte Hkristu a sape ni rai nga ai hpe sakse mu lu ma ai (Yawhan 8:31). Karai Kasang a mungga ngu ai lung hkrung ntsa hta chyu sha sape ni yawng a sak hkrung lam hkrudun npawt hpe gaw gap da mai nga ai, mungkan hta na ngam ai lam yawng gaw ayai mat, hten run mat na zaibru hte sha bung nga ai (Mahte 7:24-27).

HKRISTU A SAPE

Kasa Yaku shadum da ai lam hta, dai mungga hpe na la ai ni tai nga ai sha n rai, tatut hkan galaw nna sak hkrung ai ni tai na matu tsun da nga ai. Hkristu hta e kam sham ai myit ru jung ai ni yawng tatut amu magam galaw ai hku nna madun dan ra nga ai. Hebre laika hta mung Karai Kasang a mungga gaw anhte a matu hpyen majan hta e sumraw ai hpyen hking rai nga ai (Hebre 4:12) nga nna, tsun da ai hpe mu lu ga ai. Anhte gaw myi hte n mu lu ai wenyi majan hta gasat lawm nga ga ai (Ehpesu 6:12). Satan gaw gunglau na matu, garan ginghka na matu, jahten shaza na matu hte sat kau na matu, anhte a makau e kawan hkawm nga ai. Rai ti mung, dai agung alau yawng hte hpe dang manga lu u ga anhte hpe karum ya nga ai gaw Karai Kasang a mungga chyu sha rai nga ai, *“kaning rai nme law, nanhte hta e rawng nga ai wa gaw, mungkan ga e nga nga ai wa hta grau kaba nga ai”* (I Yawhan 4:4).

Shani shagu dai mungga hta myit maju jung, myit mang nga yang, dai mungga mung nang hta e rawng wa na rai nga ai.

2. SAPE SHAGU AKYU HPYI RA AI

Hpa lam hta mung myit hkum ru hkum tsang myit; lam shagu hta akyu hpyi nna tawngban ai hte shakawn kungdawn let, nanhte a hpyi mahpyi hpe Karai Kasang kaw shana nga mu.

Hpilipi 4:6